

דברי משיח

ה'תשמ"ה

שיחות תעניות בה"ב (ח', י"א וט"ו אייר)

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פּנָה אלקים

שנת הק"כ לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ אחו"ק – הננו מוציאים לאור "הנחה" משיחות ימי בה"ב – ח', י"א וט"ו אייר תשמ"ח – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ח" ח"ג (שמכנינים עתה לדפוס). מסיבות טכניות לא נדפס כאן הנחה בלתי מוגה משיחת ט"ו אייר (ויודפס אי"ה במקומו בכרך ה"ג), ובמקום זה בא ר"ד מהשיחה שהוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א והופיע בשעתו, ומאז לא נדפס שוב.

בתור הוספה, בא מכתב של א' התמימים מתקופת אמירת השיחות, בפרסום ראשון¹.

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ב-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, וזוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ו-תשמ"ח), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד מ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

1 אייר, ה'תשפ"א (ה' תהא שנת פ"ה אלקים),
שנת ה'ק"כ לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

(1 תודתנו נותנה לא' התמימים שהמציא לדינו מכתב זה, וזכות הרבים תלוי בו.

(2 שיחות אלו נערכו מחדש מסרט ההקלטה. ולהעיר שזוהי פעם הראשונה שנרפסות שיחות אלו כל אחת בפני עצמה (ע"ע הופיעה רק הנחה "משולבת" דכל ג' השיחות יחד – נרפסה בהתוועדויות תשמ"ח ח"ג (ע' 257 ואילך), וכן ר"ד מקוצר מכ"א מהשיחות, אבל לא הנחה מלאה. כמו"כ חלק משיחת י"א אייר (בענין מזל שעה) נכלל בישיחה המוגהת דאחש"פ, וע"ע לא נרפסה ממנו הנחה בלתי מוגה).

בס"ד. שיחת יום שני, ח' אייר, תענית שני קמא ה'תשמ"ח

— אחרי תפילת מנחה —

הנחה בלתי מוגה

א. זהו יום שני הראשון שלאחר השבת שלאחר חודש ניסן, שזה קשור עם הענין דבה"ב.

והנה, ענין זה קשור עם הסיפור של איוב (לכל הדעות)¹, וע"פ דעה אחת בגמרא² – ה' איוב בימי משה, ונמצא שהנהגה כזו דתענית בימי בה"ב – היתה כבר בזמן מתן תורה, ומאז והלאה. ובמכל שכן וקל וחומר: אם הובא בזמן המשנה והגמרא³, ועד בשולחן ערוך⁴, אריכות שלימה בפרטי ההלכות מתי הוא הזמן ומהי ההנהגה וכו' – עאכו"כ בזמנים שלפני זה.

ואעפ"כ רואים, שמזמן לזמן מתמעט יותר ויותר קיום התענית דבה"ב, אע"פ שבשולחן ערוך לא שייכים שינויים. ולכן מחפשים טעמים מיוחדים מדוע התענית לא נתקבלה.

אבל גם מוכרחים לומר, שזהו ענין שאינו קשור (ח"ו) עם העדר יראת ה' או אהבת ה' וקשר עם השולחן ערוך. ובפרט שרואים שהענין של בה"ב מקובל פחות דוקא אצל חסידים, ובין חסידים עצמם – אצל אלו שהם "חסידים שבחסידים", היינו שמדייקים עוד יותר בעניני חסידים.

ומכיון שכל ענין הוא בהשגחה פרטית⁴, וכל ענין בהשגחה פרטית קשור עם הוראה בעבודת ה', ועד "והחי יתן אל לבו"⁵, שאפשר ללמוד מזה בנוגע למעשה בפועל – עאכו"כ בנוגע לענין הקשור עם שלושה ימים הבאים בסמיכות זה לזה, וזה גופא – פעמיים בשנה, ובזה גופא, כאמור, כמה שהקהילה יותר חסידית – יש פחות (או לגמרי אין) את הענין דבה"ב (בנוגע לתענית שבו).

ב. ומוכרחים לומר, שזהו ענין שהי' בו הכרח בזמנים מסויימים, ואח"כ השולחן ערוך עצמו פסק שאינו מוכרח. וכפי שנפסק בכמה מקומות, שישנם כמה ענינים שהם הכרח במצב מיוחד, משא"כ במצב שני אין הכרח זה, כידוע כמה הלכות בזה בכל חלקי השולחן ערוך; ומזה מובן גם בנדון זה.

ובזה גופא, יש לחפש את ההסברה מדוע לא הוסבר הטעם לכך, שהרי דבר שהי' במשך ריבוי דורות – בודאי הביא טובות מיוחדות.

(1) ראה טור, מג"א ושו"ע אדה"ז או"ח סתצ"ב ס"א. (4) ראה כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקי"ט"קכב
(2) ב"ב יד, ב ואילך. (צט, ב ואילך). וש"נ.
(3) ראה קידושין פא, א ובתוד"ה סקבא.
(5) קהלת ז, ב.

ואפילו אם נאמר שעכשיו (או בשנים שלפני זה) אין הכרח בטובות מיוחדות אלו הבאות מעת צום, כפי שמסביר אדמו"ר הזקן באגרת התשובה⁶, ומביא שם את הפסוק⁷ שזהו "יום רצון להוי"ו", ועאכו"כ כשזה נמשך במעשה בפועל ברצון של יהודי, הנקרא "אדם"⁸ על שם "אדמה לעליון"⁹ (וכמדובר כמה פעמים בעינים כגון זה),

הרי מוכרחים לחפש הסברה גם בנוגע לענין זה, וביתר שאת וביתר עוז – מצד הענין שהי', כאמור, במשך ריבוי דורות, ומובא בגמרא ובפסק דין בשולחן ערוך וכו' וכו', וכמה פעמים בשנה.

ג. ויש לומר הביאור בזה:

הענין דתענית בה"ב הוא, בפשטות הדברים, מפני ש"אולי חטאו בני"¹⁰, כי מצד "רוב טובה"¹¹ יתכן שנכשלו ("אז ס'איז געווען א דורכפאל"), ועד ל"חטא" עכ"פ מלשון חסרון (כהפירוש ב"חטאים"¹²), היינו שנחסר בשלימות שריבוי הטובה של הימים-טובים שלפני זה הי' צריך לפעול בהנהגת האדם, ולכן היו צריכים למלאות זאת, לכל לראש – ע"י הוספה.

ואין ההדגשה בזה להוסיף ענין של עינוי, שהרי לענות יהודי זהו היפך ענין התורה; התורה היא "תורת חסד"¹³, ורוצה שיהי' לכל אחד מישראל ולכל בני ישראל טוב הנראה והנגלה, ועד לטוב הנראה לעיני בשר.

אלא מאי – זהו כמו שמביא אדמו"ר הזקן בהלכות נזקי גוף ונפש¹⁴, דאף שאסור לענות גוף יהודי, מכיון שזהו "קנין של הקב"ה"¹⁵, ובמילא אסור להיות בזה ענין של צער, יש בזה יוצא מן הכלל – שאם זהו ענין הקשור עם תשובה, שתשובה היא תענוג הכי גדול להנפש, ורואים שאין דרך אחרת להגיע לתענוג הכי גדול זה, כי אם ע"י צער לפי שעה – אז מתיר השולחן ערוך (ואדרבה – זה אף נעשה דין, שצריך) להיות הצער הקטן, "לרגע קטן עזבתיך"¹⁶, כדי שאח"כ יהי' עת רצון, ושלוש פעמים, ופעמיים בשנה, כמוזכר לעיל.

ובאופן שאח"כ לא רק שמתמלא החסרון (ה"חטא"), אלא נעשית עוד שלימות שעדיין לא היתה לפני זה (לפני הבה"ב).

וזהו הביאור בפשטות בעינים כיוצא בזה.

(11) ראה תענית כג, א.

(12) מלכים"א א, כא ובפרש"י. וראה גם פרש"י ויצא לא, לט.

(13) ל' הכתוב – משלי לא, כו.

(14) ס"ד.

(15) רדב"ז הל' סנהדרין ספ"ח.

(16) ע"פ ישעי' נד, ז.

(6) ספ"ב.

(7) ישעי' נח, ה.

(8) יבמות סא, רע"א.

(9) ע"פ ישעי' יד, יד. ראה עש"מ (להרמ"ע מפאנו)

מאמר אכ"ח ח"ב סל"ג (קצג, ב). של"ה ג, א. כ, ב.

רסח, ב. שא, ב. ועוד.

(10) איוב א, ה (הובא במקומות שבהערה 1).

ד. וזה גופא מכריח לומר, שעכשיו (ובפרט אחרי הענינים שעברו בדור שלפני זה) הגיע מעמד מבורר ומזוכך כזה אצל כל אחד מישראל ואצל כל בני ישראל, שאין אפילו ספק, ולא יתכן, שע"י הטוב הי' ענין ד"חטאו בני", ואדרבה – בודאי שהטוב פעל.

ובפרט ע"פ הביאור בהכרזת נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"לאלתר לתשובה" ולכן מוכרח להיות ה"לאלתר לגאולה"¹⁷, ובסגנון אחר – גם מנשיא דורנו – "עמדו הכן כולכם"¹⁸, שכולם כבר מוכנים, ואפילו צחצחו כבר את הכפתורים¹⁹, ובמילא לא שייך לומר שכאשר מיתוספת טובה, וריבוי טובה, מצד חג הפסח, ועד"ז מצד עניני הימים-טובים דסוכות – זה יפעל ח"ו חטא כפשוטו, ועד אפילו לא "חטא" מלשון חסרון!

ולכן הסכימו והחליטו מלמעלה בענין זה, ובמילא כך גם עשו ו"נשתלשלו"²⁰ למטה – שגם למטה הלכו ונתמעטו אלו שמאיזו סיבה שתהי' עדיין מחזיקים בענין דבה"ב. – אין רוצים ח"ו לבלבלם, או אפילו למעט בזכותם ובהנהגתם וכו'; כי אם להסביר, ובלשון צחה וברורה, את המצב כפי שרואים אצל חסידים. –

ובפרט ע"פ ביאור אדמו"ר הזקן בנוגע לתענית שזהו יוצא מן הכלל והיפך ענין האדם שצריך להיות בריא בפשטות, וכפי שמדגיש הרמב"ם כמה פעמים, שאז מיתוסף בלימוד התורה במנוחת הנפש, ללא צער, ועד"ז בהידור בקיום המצוות – מכיון שאינו רעב ואינו צמא, כמבואר בהלכות דעות להרמב"ם²¹, כמוזכר כמה פעמים.

אבל כאמור, זה אינו מספיק; זוהי רק הסברה מדוע אין זקוקים לזה ולכן אין עושים את זה – מכיון שזה קשור עם צער, שמצער את ה"קנין של הקב"ה" (בלשון השולחן ערוך), גוף יהודי, ש"גופא דילהון קדישא"²²;

אמנם, מכיון שעוברת עוד שנה ועוד שנתיים וכו', וכבר פעלו בענין זה, ולא חסר את מה שהיו צריכים להשלים – בודאי שכבר הגיע הזמן שיראו שתומשך בפועל גם טובה יתירה זו שניתוספה ע"י תענית בה"ב, שעכשיו לא צריכים לתענית עבור כך, ואדרבה – תענית אף מבלבלת בזה; אלא מאי – יגיעו לזה ע"י הוספה בעבודת ה' בכלל, הן עם הנפש והן עם הגוף, והגוף עושה זאת גם מתוך שמחה – שאינו רעב ואינו צמא כנ"ל, ואדרבה – יש לו שביעות רצון מצד מעמדו ומצבו בגשמיות דבריאיות הגוף, ובמילא יכול לפעול יותר בענינים דלשרת את קונו ו"לשמש את קונו"²³, באופן של הוספה שלא בערך מכפי שזהו ב"תמידים כסדרם"²⁴, כפי שמתנהג בהנהגתו הרגילה,

דר"ה (לעיל ח"א ע' 16). וש"נ.
 (20) ראה תניא רפ"ג.
 (21) פ"ד.
 (22) זח"ג ע, ריש ע"ב.
 (23) ראה משנה וברייתא סוף קידושין.
 (24) נוסח תפלת מוסף.

(17) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" תש"א-ג (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה ע' שסא ואילך).
 שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך).
 (18) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ריש ע' רעט. "היום יום" טו טבת.
 (19) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט. וראה שיחת יום ב'

כי כשמגיע יום שהוא בלתי רגיל (בה"ב לאחר הימים טובים של פסח, ועד"ז בה"ב לאחר הימים טובים של סוכות, שאלו הם ימים בלתי רגילים) – מיתוספת גם הוספה בכל הענינים באופן של "מוספים כהלכתם"²⁴ (נוסף על "תמידים כסדרם"),

כולל גם מלשון "אל תקרי הליכות אלא הלכות"²⁵ – שפועלים גם בעניני העולם שיהיו "הליכות עולם"²⁶, ויהודי נעשה בעל הבית על זה, וזה נעשה "לוי"²⁶, כמדובר כמה פעמים.

ה. וזוהי ההסברה מדוע בזמנים הראשונים לא השתדלו ולא הסבירו ולא היו מונחים בלהסביר את זה שיבואו גם לתקופה השני'.

ולהעיר, שזהו בדוגמת המדובר כמה פעמים²⁷ בנוגע לד' התעניות, שגם בזה יש שת תקופות, הקשורות עם שתי ההלכות ברמב"ם²⁸:

לכל לראש – "הצומות האלו עתידים ליבטל", ובמילא אוכלים ושותים ע"ד הרגיל, ש"ע"ד הרגיל" פירושו – כדי לשרת את הקב"ה ע"י אכילה ושת'י, כמוזכר כמה פעמים; ואח"כ בא ההמשך לזה, אבל בשורה והלכה בפני עצמה – "ולא עוד, אלא" שימים אלו עתידים ליהפך לימים טובים; וזהו בפשטות, לשון ההלכה צחה²⁹ וברורה³⁰ – שנעשה יו"ט כפשוטו, שפשטות ענינו של יו"ט קשור לענין של אכילה ושת'י גשמית, ועאכו"כ כשמיתוסף בענינים הנקראים "טוב", וטוב אמיתי – "אין טוב אלא תורה"³¹, ולימוד התורה עד באופן שזה נמשך במצוות' – קיום המצוות, שהן ג"כ ממשיכות טוב בענינים שבעולם.

וזוהו גם הביאור וההסבר בנוגע לעניננו.

ו. ויש לקשר זה גם עם השיעורים דיום זה, כמדובר כמה פעמים שבזמן האחרון חל יותר (הנתינת-כח, ובמילא גם) הציווי של אדמו"ר הזקן שנמסר ע"י נשיא דורנו³² שיש "לחיות עם הזמן" ("לעבן מיט דער צייט"), עם השיעורים בתורה, הנלמדים ע"י כל ישראל, או עכ"פ שהולכים ומתפשטים ע"י כמה קהילות קדושות.

ועד"ז גם בעניננו, יש ג"כ שני ענינים אלו, כמדובר לעיל:

הי' זמן שהסתפקו (מכיון שזה הי' בתחילת הענין בזה) ולא היו צריכים להשתדלות שיתוסף בטוב הנפעל ע"י "עת רצון" של צום, שיהי' "עת רצון" הקשור עם אכילה ושת'י.

(29) ע"פ ל' הכס"מ בהקדמתו.

(30) רמב"ם בהקדמתו לספר היד.

(31) אבות פ"ו מ"ג.

(32) "היום יום" ב השון.

(25) מגילה כח, סע"ב. נדה בסופה.

(26) חבוקק ג, ו.

(27) שיחת ש"פ ויגש תשל"ו (לקו"ש חט"ו ע' 417

ואילך). ועוד.

(28) סוף הלי' תעניות.

ובפשטות, הרי מובן במה צריך להיות ה"יתן אל לבו" – ע"י ההוספה בג' העמודים שעליהם העולם עומד, תורה עבודה וגמילות חסדים³³:

הענין דגמילות חסדים הוא "גדולה צדקה"³⁴, שזה קשור גם עם המנהג בדיבור כגון זה – שמקשרים זאת ומסיימים וחותמים בעשיית כל אחד מהנוכחים, הן אנשים והן נשים וטף, שליח לתת לצדקה, בהוספה שנותן מצד עצמו;

ועד"ז גם שיתוסף בעניני תפילה וברכות, כמוזכר גם לעיל בשיחה זו, ואח"כ "תן לחכם ויחכם עוד"³⁵ – בודאי כל אחד גם יוסיף;

ועד"ז גם בעניני תורה, ובמיוחד בעניני תורה – שיעורים בתורה – של יום זה, כנ"ל. החל מתורת משה בן עמרם, תורה שבכתב – הקשור עם השיעור בתורה דפרשת השבוע, ועד"ז גם בשיעור בתורת משה בן מיימון הספרדי³⁰ – השיעור ברמב"ם.

זו בשיעור ברמב"ם יש דבר חידוש, שבנוגע לזה פנו אליו עוד בזמנו חכמי לונלי (עיר בצרפת)³⁶: היתכן, מעולם לא שמעו כזה חידוש, שאותו כתב בספרו יד החזקה ומשנה תורה; ובהשגחה פרטית, בשנה זו זה יצא בשיעור דיום זה:

בשיעור³⁷ מדבר הרמב"ם אודות חידוש זה האמור, והוא – שכאשר ניטל לחי העליון, היינו שניטל ממנה (מאיזו סיבה שתהי') החלק העליון של פי', היא נעשית טריפה.

ומיד "הרעישו" ("געמאכט אַ שטורעם") אצלו: עד אז הי' מונח בפשטות שממ"ש במשנה³⁸ ובגמרא³⁹ ש"ניטל לחי התחתון" כשרה, מובן במכל שכן וקל וחומר בנוגע ללחי העליון, שהרי לחי התחתון קשור יותר עם הסימנים מאשר לחי העליון; וכאן חידש, דלא זו בלבד שאין את ה"כל שכן", אלא אדרבה – זהו בדיוק להיפך: לא זו בלבד שאין זה כשר כל כך ("ניט אַזוי כשר"), ובודאי לא עוד יותר כשר, אלא הדין הוא שזהו בדיוק להיפך – זה טרף!

והסביר הרמב"ם, שזה קשור עם הכלל, שמכיון שכאשר "אין כמוה חיי"⁴⁰ הדין הוא שהיא טריפה, וכאשר חסר לחי העליון, נכנס האויר בריאה של הבהמה ללא ההגנה של לחי העליון, שהרי האויר שמחוץ לבהמה הוא קר יותר (או קר ממש) בערך לחמימות שיש בבהמה, ובמילא זה מכניס קרירות, עד שזה מכניס כזה היפך הבריאות בריאה – שדבר ברור הוא ש"אין כמוה חיי".

ומכיון שזה נכלל בהכלל ש"אין כמוה חיי", במילא אין צורך (במשנה וגמרא) לומר זאת בפני עצמו; אבל כאשר מביא את ההלכות בלשון צחה וברורה בספרו – כותב את זה בפירוש בענין הטריפות – שגם אם ניטל לחי העליון טריפה.

37) הל' שחיטה פ"ח הכ"ג.

38) חולין נד, א.

39) שם נה, ב.

40) חולין מב, א (במשנה).

33) אבות פ"א מ"ב.

34) ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

35) משלי ט, ט.

36) הובא בכס"מ על הרמב"ם שבהערה הבאה.

ח. ובזה גם מובן מיד תיקון הדעות והלבבות:

אצל כל אחד מישראל ישנו הענין ד'נפש השנית בישראל היא חלק אלוקה ממעל ממש'⁴¹, ולפני זה מספר בספר תניא קדישא⁴² שישנה הנפש הבהמית.

ואת הנפש הבהמית ברא הקב"ה באופן כזה שהיא תצטרך (ובזה נעשה קיומה העיקרי) לאכילה ושתי' מדברים הנמצאים מחוצה לה, בחוץ.

וכאן צריכים להבטיח ("באִוָּרְעָנֵעֵן") מיד, שענינים אלו שה"בהמה" שבאדם מקבלת מה"חוץ" – עוד לפני שנכנסים בתוכו באופן שסוף כל סוף נעשים "דם ובשר כבשרו"⁴³ – יהיו "מובטחים" מלכתחילה ע"י דבר נוסף בבריאתו, המגין שזה לא יקרר את החממות שישנה בכל אחד מישראל ובכל בני ישראל מצד זה שיש להם את הנפש האלקית, ובמילא זהו דבר טבעי (כפי שמבאר בתניא⁴⁴) שישנה האהבה הטבעית של כל אחד ואחת, האנשים והנשים והטף.

וכפי שרואים זאת בפרט אצל טף, ובפשטות יותר: כששואלים אצלם מהו יחסם לאבינו שבשמים, אם רק הגיעו כבר להבנה והשגה, עכ"פ הכי קטנה – הנה כשאומרים לו אבינו שבשמים, אומר שאינו רואה בזה שום שאלה! ובמכל שכן וקל וחומר: אם יש לו את האהבה לאביו שבארץ, מכיון שאביו שבארץ מספק לו את כל עניניו, והוא ילדו וכו', ויודע ומאמין באמונה פשוטה של ילד שהכח ניתן לאביו שבארץ ע"י אבינו שבשמים – הרי מובן האהבה והחממות, עד לאש, שיש לו בפשטות לאבינו שבשמים! ומזה מובן ג"כ ה"והחי יתן אל לבו".

ט. ועד"ז גם מובן בנוגע לשיעור בחומש⁴⁵.

וכללות הענין – כמדובר⁴⁶ בנוגע לחיבור דתזריע ומצורע; ואח"כ גם בנוגע לפרטי הדברים ד"החי יתן אל לבו" שיכולים ללמוד מזה, ומזה נמשך גם עד שיהי' במעשה בפועל.

י. ויהי רצון, שיהי' ה"יתן אל לבו", כמדובר כמה פעמים, באופן ש"כל הנותן בעין יפה נותן"⁴⁷ – שזה פועל עליו באופן דהולך ומוסיף ואור, עד שמיום שני זה נפעל גם בימים שלאחרי זה, ש"שני קמא" הוא פעם אחת בחצי שנה, ובכל השנה כולה – שתי פעמים בלבד (וכמדובר כמה פעמים גם בנוגע לענינו).

וכאמור, יש להמשיך זאת בפועל, וכפי שיסיימו בשליחות מצוה ע"י הצדקה.

(נדפס לקמן).

46 דברי משיח – שיחת ש"פ תזו"מ שנה זו ס"ה ואילך.

47 ראה ב"ב נג, א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכי ומתנה פ"א הכ"ב.

41 תניא רפ"ב.

42 ספ"א.

43 ראה תניא פ"ה (ט, סע"ב).

44 ספי"ט.

45 ראה שיחת י"א אייר, תענית חמישי ס"ד-ה

ושזה יפעל גם שתהי' הצדקה ש"מקרבת את הגאולה"³⁴ ומזרות את הגאולה, עד באופן שתיכף ומיד הם נגאלים, ויום החמישי שלאחרי זה (לאחר ה"שני קמא") יהי' כבר בגלוי באופן ד"יהפכו ימים אלו" – גם הענין השני והעיקרי – "לימים טובים".

ובפרט ע"י "האמת והשלום אהבו"⁴⁸ – אהבת ישראל, המבטלת את סיבת הגלות⁴⁹, ובדרך ממילא מתבטל המסובב, ובאה הגאולה, תיכף ומיד הן נגאלין.

ואז תהי' התוועדות, וישמעו דברי תורה, עד ל"תורה חדשה" ממלכא משיחא, ויתירה מזה – "תורה חדשה מאתי תצא"⁵⁰ – מהקב"ה עצמו, ומתוך שמחה וטוב לבב.

[אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהנוכחים שיחיו שטר של דולר, לתת אותו (או חילופו) לצדקה, ובהוספה מדילי'].

(50) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(48) זכר' ת, יט.

(49) ראה יומא ט, ב.

בס"ד. שיחת יום חמישי, י"א אייר, תענית חמישי ה'תשמ"ח

— אחרי תפילת מנחה —

הנחה בלתי מוגה

א. בכל יום צום נאמרים "דברי כבושין"¹, ועד"ז הוא גם בנוגע לכה"ב, כפי שנאמר ביום שני שעבר² (והיום זהו בהמשך לזה).

ובהקדם מה שג"כ דובר בארוכה ביום שני שעבר (שכיום רוב בני ישראל אינם מתענים בה"ב) – דהיו כאלו שנעשו במצב של מרה שחורה בפרשם את כוונתי בזה – שלכן יש להדגיש מיד, שח"ו אין הכוונה במה שדובר שהטעם שיכול להיות מעמד ומצב כזה הוא מצד ענין בלתי רצוי,

דהנה, זהו המעמד ומצב כפי שנראה אצל רוב ישראל, כפי שנעשה בזמן הזה, ובמילא "התורה על הרוב תדבר"³. דאע"פ שתעניות בה"ב היו נהוגות בזמן הש"ס, ולאחרי זה – בזמן הגאונים, ועד שאדמו"ר הזקן מביא ענין זה בשולחן ערוך⁴, וכפי שבאמת הי' המנהג, שנהגו להכריז בשבת שלפני תענית שני קמא אודות התענית⁵ וכיו"ב – רואים אח"כ, שאצל רוב ישראל (אפילו במקומות שיש יחידים, או אפילו רבים, המתענים) אין מכריזים בפרהסיא בשבת שלפני זה בנוגע לתענית; והרי זה גופא מביא לידי כך שלא יתענו, שהרי טעם ההכרזה הוא בפשטות גם כדי להזכיר שלא ישכחו, ובמילא עי"ז שאין מכריזים – יש כאלו השוכחים ואינם מתענים.

ונוסף לזה, והוא העיקר, כפי שרואים בפשטות, שכאשר מבררים מסביב, רואים שמספר המתענים בה"ב בדורנו זה ובמדינה זו הוא שלא בערך פחות בכמות מכפי שהי' בדור שלפני זה או דורות לפני זה וכו'.

והרי בודאי שצריך להיות בזה גם לימוד בנוגע לעבודת הוי' למעליותא; ואין לומר ח"ו שזהו מפני שנחלשו בקיום תענית הקשורה עם "אולי חטאו בני"⁶ וכיו"ב.

ב. והפירוש בזה למעליותא, ו"יתן אל לכו"⁷, הוא – שזה גופא מוכיח שראו מלמעלה שאין צורך בענין התענית, וכך גם סובבו סיבות שיהי' כן למטה.

אבל זה אינו מספיק:

(4) או"ח סתצ"ב ס"א.

(5) שם ס"ג.

(6) איוב א, ה (הובא בשו"ע שם).

(7) קהלת ז, ב.

(1) ראה תענית טו, א (במשנה). שו"ע או"ח סו"ס תקעו. סתקע"ט ס"א. וראה לקו"ש ח"כ ע' 352.

וש"נ.

(2) שיחת ח' אייר (נדפס לעיל).

(3) ראה מו"נ ח"ג פל"ד.

בתענית – כל התעניות, אפילו ד' התעניות המפורשות בכתוב⁸, ועאכו"כ תענית בה"ב ותענית משום תשובה וכיו"ב – יש את שתי ההבטחות, שיבואו שני שלבים זמנים⁹: לכל לראש – שהתענית תבטל (ע"פ "מנהג ישראל תורה היא"¹⁰, ולא ח"ו מצד העדר הזהירות); ואח"כ בא גם השלב השני, שיהפכו למועדים ולימים טובים.

ואע"פ שאין רואים בגלוי את הענין ד"הפכו", הרי מכיון שכן הוא ע"פ רמב"ם ושולחן ערוך – מובן שבודאי כן יהי' גם בענין זה.

ובמיוחד שאפשר להוסיף בזה, שאלו שאינם מתענים בבה"ב – לא יניחו לימים אלו להיות בדיוק כמו ימים רגילים, דמכיון שתענית היא "עת רצון"¹¹, הנה אע"פ שאין זקוקים לענין התענית – זה נשאר "עת רצון".

וזה יומשך בגלוי ובהדגשה יותר – כאשר ידאגו בימי בה"ב להוסיף בענינים שהם טובים ע"פ שולחן ערוך: "פקודי הוי' ישרים משמחי לב"¹², שזה כולל את כל המצוות, לא רק ענין התורה, אלא כהפירוש הפשוט ב"פקודי הוי'" – כל מצוה וכל המצוות, שבכללות זהו תורה עבודה וגמילות חסדים; ושכל אלו ש(כמדובר) מזמן כבר אין זקוקים לתענית – יעשו משלושה ימים אלו (שבתחילת הקיץ, ועד"ז שבתחילת החורף) גם "ימים טובים", עי"ז שיעשו הוספה מיוחדת בתורה עבודה וגמילות חסדים, בנוסף לשיעורים הרגילים שלהם, ולנתינות הצדקה הרגילות שלהם, ולעבודת התפילה שלהם ע"ד הרגיל, וכל הזריז הרי זה משובח.

ואפילו אלו שמאילו סיבה שתהי' לא קיבלו וקיימו זאת בפועל בקשר לשיחה ביום שני שעבר – הרי היום של פסח שני הבעל"ט בסמיכות מלמד ש"אין דבר אבוד" (ס"איז ניטא קיין פארפאלן)¹³, והרי כל המקדים הרי זה משובח – שימלאו זאת. ובפרט שביכלתם למלא זאת (את מה שהחסירו בבה"ב דיום שני קמא שלפני זה), וכן להשלים (עם כל הפירושים¹⁴), גם באחד משאר ימי בה"ב.

ולרוב פשוטות הענין בודאי "תן לחכם ויחכם עוד"¹⁵, שהרי אפשר עוד להוסיף בזה כהנה וכהנה. ו"המעשה הוא העיקר"¹⁶: שיוסיפו הן בתורה והן בעבודה והן בגמילות חסדים, ובפרט בימי רצון אלו.

ג. כאשר מדברים אודות ימי רצון – כאן גם הזמן להשלים את מה שדובר¹⁷ אודות הענין ד"מזלו גובר"¹⁸:

(12) תהלים יט, ט. ראה תענית ל, סע"א. טוש"ע
אוי"ח סתקנ"ד ס"א.
(13) ראה "היום יום" יד אייר, פסח שני.
(14) ראה לקו"ת פ' ראה ל, רע"ג. ובכ"מ.
(15) משלי ט, ט.
(16) אבות פ"א מי"ז.
(17) שיחת ב' אייר שנה זו.

(8) זכרי' ה, יט.
(9) ראה רמב"ם סוף הל' תעניות. וראה שיחת ש"פ
ויגש תשל"ו (לקו"ש חט"ו ע' 417 ואילך). ועוד.
(10) ראה תוד"ה נפסל – מנחות כ, ב. רמ"א יו"ד
ששע"ו ס"ד. שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס קפ. סתצ"ד
סט"ז. ועוד.
(11) ראה ישעי' נח, ה. אגה"ת ספ"ב.

נשאלה בזה השאלה: כשמביאים ענין זה בנוגע ליום ההולדת של כל אחד ואחת, (והמזל בראייה בארוכה בדיבורים שלפני זה¹⁹) אפילו קטני קטנים, הרי בכדי לחשב מתי הוא המזל כפי שהי' המזל ביום שנולד – זקוקים לידיעה גדולה בתכונה, וכאן אומרים שזוהי הוראה עבור אנשים ונשים וטף!

ונתבאר בזה, שהכוונה כאן היא, לכל לראש, ל"מזל שעה", החוזר על עצמו בכל יום ויום כמה פעמים, מכיון שאלו הן שבע שעות כנגד שבעת המזלות, ה"כוכבי לכת" (כפי שמפרטת הגמרא²⁰), והרי יש כמה פעמים שבעה במשך כל מעת-לעת, כך שבמשך המעת-לעת בודאי ישנה גם שעה זו של המזל שבו נולד, ובמילא אז "מזלו גובר", ובמילא כשיעשה ענינים אלו האמורים במשך המעת-לעת – בודאי שהקב"ה "יצרף" זאת אח"כ.

דהנה, כש"מזלו גובר" במשך השעה שבמשך המעת-לעת, אין הכוונה שזה גובר רק בשישים רגעים אלו, אלא התגברות שישים רגעים אלו פועלת על כל הרגעים של כל המעת-לעת, ובמילא ברגעים אלו במעת-לעת שבהם הוסיף בתורה עבודה וגמילות חסדים (אע"פ שאינו יודע בדיוק באיזה מזל נולד (מאיזו סיבה שתהי'), או אפילו כאשר יודע את השעה שבה נולד, הרי הוא לומד כו' במשך היום כולו) הנה ה"מזלו גובר" בשעה זו (ובפרט שזהו יותר מפעם אחת במעת-לעת) פועל גם על כל השעות של כל היום כולו, כמובן וגם פשוט.

אבל אין זה שולל כלל, כמובן ג"כ וגם פשוט, שכאשר אומרים שמכיון שהגמרא אומרת סוגיא ערוכה בנוגע ל"מזלו גובר", "מזל שעה" – יש גם את הענין של המזל כפשוטו, י"ב המזלות. ואע"פ שאינו יודע חכמת התכונה ("ער איז ניט קיין תוכן און ווייס ניט דערפון") – מכל מקום "מזלו גובר", שהרי הקב"ה יודע, ובמילא פעולת המזל מתקשרת עם אדם זה, וכאשר מגיע הזמן ע"פ התכונה האמיתית וכו' – זה פועל בו.

ועפ"ז מובן ג"כ מה שבכמה מקומות בש"ס, ועאכו"כ בספרים ובפירושי הש"ס, מוכרח הענין דמזל שעה כפי שקשור עם י"ב המזלות, החל מ"טלה" ו"שור" וכו', שאין זה מזל שעה כי אם מזלו של כל החודש, וכמובן וגם פשוט.

וכאן יש גם להעיר, שהרי שואלים: היכן יש קשר בין ה"מזל שעה" ליום ההולדת? לכאורה זהו דבר חידוש – פתאום להזכיר ליהודי שהוא נולד במזל פלוני מהשבעה "כוכבי לכת", וזה פועל וגובר בו. ומיד אח"כ מתעוררת השאלה: אמנם יש אריכות בזה בגמרא, אבל זהו באגדתא שבגמרא, והרי "אין לומדין הלכה מפי אגדה"²¹?

אלא שיש גם מנהג, ועד ל"מנהג ישראל תורה היא", המובא בשולחן ערוך, ועד גם בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן²², אודות הענין ד"מזל שעה": כתוב שם, שבכל יום שיש

18) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע שם.
19) שיחת כ"ה אדר שנה זו. ובכ"מ.
20) שבת קנו, א.
21) נסמן בשד"ח כללים מערכת אין למדין כו'.
22) אנציק' תלמודית ערך אגדה בסופו (כרך א ע' קלב).
22) אר"ח סרע"א ס"ג.

כשעושים קידוש – צריכים לדאוג שהקידוש לא יהי' בשעה הקשורה עם המזל שהוא בלתי רצוי. וכאמור – זוהי הלכה בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן, ועאכו"כ – במקורות של הדין²³, כמובן וגם פשוט (וכראוי לזמן זה, שהרי נוסף על ההוראה בנוגע ליום הולדת – אוחזים כעת בערב יום שישי, וזוהי הוראה גם בנוגע לעשיית קידוש).

[ובזה מתעוררת השאלה האמורה, כאשר בכמה מדינות, ועד גם בארץ הקודש, מזיזים את השעון קדימה ואחורה ("רוקט מען דאך דעם זייגער אהין און דערנאך רוקט מען דעם זייגער אהער"), ו"רועשים" ("מ'פארטומלט זיך") ואין יודעים מתי היא השעה הקשורה עם "מזל מאדים"; אלא שקל לברר מתי היא השעה הנכונה, ועד שאפילו במכתבי-העתים נדפסת השעה הנהוגה (אף שהשעה האמיתית לפי מהלך השמש והירח היא באופן דכחצי היום או יותר לפני או אחרי המספר הנהוג, כמובן), ואפשר מיד לברר בנוגע לשעה האמורה. ויש להאריך בזה, אבל בודאי אין זה נוגע עד כדי כך, כי זהו דבר הפשוט].

ד. כל ענין קשור גם עם "לחיות עם הזמן" ("לעבן מיט דער צייט") – עם השיעורים הרגילים, כפי שהורה אדמו"ר הזקן²⁴ בנוגע לשיעור בחומש, ועד"ז מובן בנוגע לשיעורים של כאו"א לפי ענינו, שנעשה אצלו ענין של הנהגה טובה שנהג יותר מג' פעמים, ונעשה בגדר של נדר²⁵ וכו', וכו', ובמילא מובן בנוגע לשאר השיעורים.

ובפרט – נוסף לשיעור בחומש – גם השיעור ברמב"ם, שהולך וגדל ונתפשט יותר ויותר.

ובפרט שבנוגע לשיעור בחומש נותרנו "חייבים" מיום ב' שעבר – לבאר הקשר של השיעור בחומש ביום ב' שעבר²⁶; ועד"ז יש לבאר גם הקשר ביום ה', יום זה, הבאים שניהם יחדיו – ע"ז ששניהם כלולים בגדר אחד של אותה תענית דבה"ב – אצל אלו המתענים, וגם אצל אלו המוסיפים בתורה עבודה וגמילות חסדים.

ובדרך אגב, מובן שגם אלו המתענים, ותבוא עליהם ברכה, בודאי ימשיכו במנהגם זה הטוב, ובפרט שבכדי להפסיק צריכים ללכת להתיר נדר, ובזה יש שאלה, שהרי התרת נדרים צריכה להיות רק אם זה קשור עם קיום של מצוה, או ח"ו עם חלישות בבריאות; ושהקב"ה יעזור להם להיות חזקים בבריאות, ועד לבריאות באופן שלכתחילה "לא אשים עליך"²⁷, כמו כל חודש אייר²⁸, ועאכו"כ כשאוחזים כבר באייר, וכבר נכנסו אחרי שבת שבאייר וכו', כמדובר כמה פעמים.

(27) בשלח טו, כו. ראה לקו"ש ח"ו ע' 185. דברי משיח – שיחת ש"פ שמיני תשמ"ז ס"י. ובכ"מ.
(28) ראה ח"י תת"ס לשבת קמז, ב. שער יששכר (להרה"צ כ' ממונקאטש) מאמר אייר ס"ג (בשם סה"ק).

(23) שו"ת מהרי"ל סקס"ג. מג"א שם סק"א.
(24) "היום יום" ב חשון.
(25) ראה נוסח התרת נדרים.
(26) ראה שיחה שבהערה 2 ס"ט.

ועד"ז גם בנוגע לשיעור בחומש – שבאים ג"כ בהמשך זה לזה.

ה. הקשר דבה"ב לשיעור חומש דיום שני שעבר – הוא קשר גלוי, שבודאי כל אחד תפס זאת, ולא הי' צורך לומר זאת בפירוש:

בשיעור בכלל מדובר אודות יום הכיפורים, ובזה גופא – אודות הקרבנות והעבודה דיום הכיפורים, שענינו הוא יום צום.

ובזה גופא אומרים את העילוי שבזה – "כי ביום הזה יכפר עליכם . . לפני הוי' תטהרו"²⁹, שהתשובה מגיעה ("דערגרייכט") עד לאופן כזה בפשטות שהקב"ה עצמו מטהרם, "אמר ר' עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם . . שנאמר³⁰ מקוה ישראל הוי"³¹, "לפני הוי' תטהרו".

וכמובן שזה מלמד על כל שאר התעניות. ובפרט ע"פ פירוש הספורנו על אתר – מובן עוד יותר הקשר וההשפעה על כל התעניות, שבכל תענית יש את הענין מעין "לפני הוי' תטהרו" דיום הכיפורים, יום הקדוש, "שבת שבתון"³², שזה מגיע עד "לפני הוי'".

והרי שם הוי' הוא למעלה משם אלקים (שמשם אלקים היתה בריאת העולמות, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"³³, ובזה יש בהעלם את הענין ד"ביום עשות הוי' אלקים ארץ ושמים"³⁴ וכו'); וזה נמשך, ועד בגלוי, בטוב הנראה והנגלה, ע"י התשובה שלו והפעולות של התשובה שלו, בין באופן דתענית, בין באופן ששב בשעת האכילה ושת' וכו',

ובדוגמת הענין דימי הפורים, ועד שנאמר על יום הכיפורים שזהו "כפורים"³⁵, אלא שבפורים זה נפעל ע"י אכילה ושת', ועד למשתה וכו'; ועד"ז גם בנוגע לעניננו.

וזהו השייכות האמורה ליום שני שעבר, כפי שהי' אצל אלו שמתענים – שזהו "לפני הוי' תטהרו".

ואצל אלו שאינם מתענים (מאיזו סיבה שתהי', שסוף כל סוף הרי כל סיבה קשורה עם "גשתלשלו מהן"³⁶ – סיוע מלמעלה שע"ז יתעלה עוד יותר ב"אני נבראתי לשמש את קוני"³⁷) – גם באכילה ושת' שלו נפעל מעין "לפני הוי' תטהרו".

ובמיוחד שזהו הראשון מהתעניות, ה"פתיחה" שבהן, כך שיש אז נתינת כח במיוחד.

35) ראה תקו"ז תכ"א (נו, ב). תו"א מג"א צה, סע"ד ואילך. צט, ד ואילך. (הוספות) קכא, א"ב. אוה"ת מג"א (קה"ת, תש"נ) ע' סב. ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' רלז. ובכ"מ.

36) ראה תניא רפ"ג.

37) משנה וברייתא סוף קידושין.

29) אחרי טז, ל.

30) ירמ"י יז, יג.

31) יומא פ, ב (במשנה).

32) אחרי שם, לא. אמור כג, לב.

33) בראשית א, א.

34) שם ב, ד.

אבל מוכן ג"כ שיש גם המשך בכה"ב, ביום החמישי שלאחרי זה, ובפרט שכבר היתה ה"פתיחה" בשני שלפני זה.

ו. נוסף לזה, ליום חמישי יש מעלה לגבי יום שני בכלל, וכמוכן גם בנוגע לענינו:

ביום חמישי יש את המעלה ד"קמי שבתא"³⁸, ש"שבתא" ג"כ ענינה תשובה, כדאיתא באגרת התשובה³⁹, ואומר שם שזה טמון באותיות שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש, ש"שבת" אותיות "תשב"; אלא שאז הענינים נפעלים כמו בדרך תשובה עילאה, תשובה שלימה, שזהו ע"י עונג שבת, הכולל אכילה ושתי' ושינה וכו', כמדובר כמה פעמים בארוכה.

וכמו כן יש בו את המעלה לגבי יום שני, שביום שני לא כתוב "כי טוב"⁴⁰, משא"כ ביום החמישי כתוב "כי טוב"⁴¹, ובמילא מוכן, שאם זהו "כי טוב" בכל יום חמישי – עאכ"כ ביום חמישי המיוחד שהוא אחד מימי בה"ב, ובשני האופנים, כמדובר לעיל.

וכמו כן הרי מוכן בדרך ממילא שנמשכים עניני הטוב דיום שני קמא גם ביום חמישי שלאחרי זה, אפילו אצל אלו שאצלם היו שניהם לא באופן של תענית, אלא ע"י הוספה בתורה עבודה וגמילות חסדים, ומתוך שמחה וכו'.

ולזהכיר שוב, שח"ו אין זה צריך לנגוע בהנהגת אלו המתענים, ובפרט (כמדובר לעיל) שאחרי שלוש פעמים זקוקים להיתר נדרים, וזה קשור דוקא עם דבר מצוה וכו' או שאי אפשרי וכו'; ושיהי' אצל כולם באופן ד"אפשרי" וכו' (ואין להאריך בדבר הכי פשוט).

ז. ובהמשך לזה, בא שיעור החומש דיום זה – יום חמישי, שבו נמצא הפסוק⁴² "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיך אני הוי"'.⁴³

ובזה יש דרוש גדול עם ביאור ועוד ביאור בלקו"ת שיר השירים⁴³, ושם⁴⁴ מקשר זאת עם "לפני הוי' תטהרו" דתענית יום הכיפורים, ועד שאומר שזהו אותו ענין.

והרי הענין ד"לפני הוי'" קשור גם לכך שזהו למעלה משם הוי"⁴⁵, ובמילא זהו גם למעלה מכל סדר ההשתלשלות.

ועד"ז גם כפי שנמשך עד בקיום המצוות ד"מפני שיבה תקום והדרת פני זקן", ש"מפני שיבה" בפשטות פירושו שיש לו אריכות ימים יותר מע"ד הרגיל, שהרי זהו הפירוש הפשוט מדוע צריך להיות "מפני שיבה תקום" – אפילו כשמדובר אודות עם

(42) קדושים יט, לב.

(43) ו, ג ואילך. – ראה שם יא, סע"א-ב.

(44) יא, א.

(45) לקו"ת אחרי כו, סע"ג-ד. ובכ"מ.

(38) פסחים קו, סע"א.

(39) ספ"י.

(40) פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו).

(41) בראשית שם, כא.

הארץ (רק לא "זקן אשמאי"⁴⁶), כי רק אצל "זקן" הוא הענין ד"זה שקנה חכמה"⁴⁶ וכו', משא"כ ב"שיבה".

ומקשר ומבאר זאת בכיאר המובן אפילו לתינוק, שכאשר ישנה השיבה למטה, זה קשור עם שיבה למעלה, "ועתיק יומין יתיב לבושי' כתלג חיוור ושער רישי' כעמר נקי"⁴⁷ וכו', שזה מורה על למעלה מסדר ההשתלשלות, אפילו מז"א ומוחיץ – שזה נמשך ממוחא סתימאה, וכפי שמפרש שם בלקו"ת – עד בעתיקא, בדוגמת "לפני הוי" בספירות והשתלשלות, וזה נמשך אח"כ גם בקיום המצוות.

וכפי שמבאר בלקו"ת שם, שאיתא בלקוטי תורה להאריז"ל ש"מפני שיבה תקום" קאי על דיקנא דאריץ אנפיץ, ו"והדרת פני זקן" קאי על דיקנא דז"א.

ומקשה על זה: היתכן ש"מפני שיבה תקום", שיהודי כאן למטה (שהרי המצוות נצטוו לכל אחד מישראל ולכל בני ישראל, אנשים ונשים, וגם טף – מצד החינוך שבדבר) יתקשר ויהדר "פני זקן", ועד"ו "תקום" עבור "מפני שיבה"!?!

ומתרץ על זה, שכאשר יהודי עושה ענינים אלו כפשוטם בגשמיות כאן למטה – אז הקב"ה עצמו מקשר אותו, וקושר אותו, ועד במעשה בפועל, עם "שיבה" ו"זקן"; ו"ויראת מאלקיך" זו ספירת המלכות כפי שהיא למעלה, כפי שמבאר בלקוטי תורה להאריז"ל.

ח. וזהו גם הקשר ליום זה, יום החמישי דפרשה זו – פרשה מחוברת, שאז זה קשור עם פסוקים אלו האמורים כפי שהם למעלה, "לפני הוי' תטהרו", ואח"כ כפי שזה נמשך למטה, "והדרת פני זקן", וקודם לכן – "מפני שיבה תקום".

והכוונה בזה היא בפשטות – שעושים את המצוה כפשוטה, ש"המעשה הוא העיקר" (בנוגע למעשה המצוות), שעי"ז נפעלים כל הענינים מלמעלה מעלה עד אין קץ, כמדובר בארוכה, וגם נתבאר בפרטיות ובארוכה בדרושים בשיר השירים⁴³ המתחילים "שחורה אני ונאווה"⁴⁸ ובביאורים, בהם מדובר גם אודות הענין ד"שחרחורת"⁴⁹.

וכמוזכר גם בדיבור שלפני זה, שזהו גם בפשטות ענין של תענית, שאז אין פני האדם מאירים, דהארת פנים היא כאשר אוכל ושותה, כמוכן, ועד כפי שזהו גם ע"פ שולחן ערוך – שכאשר אדם מתענה והוא רעב וצמא, נעשה ההיפך מאור פניו – ענין של "שחרחורת"⁵⁰.

ומבאר שם בלקו"ת ש"אל תראוני שאני שחרחורת", ומסיים אח"כ "כיריעות שלמה"⁴⁸, ש"יריעות שלמה" היו לבנים דוקא, ועד ללבנונית חזקה, שזהו ג"כ הענין

46) תו"כ ופרש"י עה"פ.

47) דניאל ז, ט.

48) שה"ש א, ה.

49) שם, ו.

50) ראה סוטה יב, רע"א.

ש"שחרחרות" הוא רק לפי שעה, כדי שעי"ז יבואו לדרגא נעלית יותר, עד באין ערוך, כפי שמבאר שם בארוכה.

וכמדובר גם בנוגע ליום שני קמא, ועד"ז גם בנוגע לענינו ביום זה, יום החמישי של הבה"ב הראשון (דימות הקיץ) – שזהו גם המשך וממשיך למטה בגלוי את ה"לפני הוי' תטהרו", באופן שאע"פ שלא שייך ענין של מזיד רח"ל, ואפילו לא ענין של שוגג, ואפילו לא "חטא" באופן דחסרון⁵¹ – כמדובר⁵² בנוגע לרמב"ם של יום השבת⁵³, שלאחר שכבר יש לו "קדושה וטהרה יתירה", בא אח"כ לעבודה דמירוק הנפש, מכיון שזה קשור עם הפסוק⁵⁴ "כי קדוש אני".

ט. ויש לקשר זה גם עם הרמב"ם דיום זה, יום חמישי, ששם מדובר בנוגע לשבועות, ומביא את הדין⁵⁵ שכאשר בית דין משביע – אומרים מיד (ואפילו אם אין אומרים זאת – כך הוא הענין) שמשביעים "על דעתנו", ולא לפי דעת המושבע.

ועד כפי שמביא בגמרא⁵⁶ את המעשה (ועד"ז מובן גם מהרמב"ם), שזהו עד כדי כך, שאפילו אם המושבע צועק ככרוכיא שדעתו היתה שלא כדעת בית דין, ועד היפך דעת בית דין – מלכתחילה אין זה חל, ודבר הפשוט הוא שזהו לפי שבועת הבית דין.

י. וכאן ישנו מיד גם הלימוד "לתקן הדעות"⁵⁷ והלכות בנוגע לעבודת הוי', וזה גם מתרץ קושיא "מרעישה" (א' שטורעמדיקע קשיא) בהתחלת ספר התניא:

מיד בשער נאמר שזוהי אמנם "דרך ארוכה", אבל – "וקצרה", וזהו "בעזר הוי' יתברך". ואח"כ, מיד בפרק הראשון, מתחיל בנוגע לענין ד"משביעין אותו"⁵⁸, ענין השבועה, ואח"כ מסביר שאף ש"כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה"⁵⁸, כבר הבהירו ש"משביעין אותו תהי צדיק ו(עכ"פ) אל תהי רשע"⁵⁸ – היינו בינוני, ואח"כ באה אריכות גדולה אודות עבודת הבינוני שלא חטא ולא יחטא לעולם⁵⁹.

וידוע הפתגם בזה⁶⁰ (שאומרים שאמרו ר' הלל מפאריטש, שהי' מלמד זכות על ישראל, והי' לוי) – "הלואי בינוני", ולאחרי זה נאמר (על ידו או כיוצא בו) ש"הלואי בינוני" היינו שאומרים לכל אחד מישראל, אנשים נשים וטף, שילמדו תניא, ויתנהגו כפי שמצווה בתניא.

ומיד אומרים שעל כל אחד קאי מ"ש⁶¹ "קרוב אליך" – לכל אחד, אנשים נשים וטף, "הדבר", הן "בפיד" והן "בלבבך" והן "לעשותו", ורק שאצל אחד ה"ארוכה" היא יותר

56) שבועות כט, א. וראה פרש"י שם ד"ה וכן מציינו.

57) רמב"ם סוף הל' תמורה.

58) נדה ל, סע"ב.

59) תניא רפי"ב.

60) בית רבי ח"ב פ"ח (קד, א) הערה א.

61) נצבים ל, יד.

51) ראה פרש"י ויצא לא, לט. מלכ"ס א, כא.

52) דברי משיח – שיחת ש"פ תז"מ שנה זו סכ"ד

כה.

53) סוף הל' מאכלות אסורות.

54) שמיני יא, מד.

55) הל' שבועות פ"ב הט"ז.

ארוכה או פחות ארוכה, אבל כולם באים סוף כל סוף לכך שזה נעשה "קצרה", כי יש את "עזר הוי' יתברך".

ומתעוררת הקושיא ה"מרעישיה": היתכן, מצד אחד אומרים ש"הלואי בינוני", ולאידיך נאמר מיד בריש פרק ראשון שאם יפרש "הי' בעיניך כרשע" בפשטות – עלול ליפול בעצבות, ואם לא אכפת לו ואינו בא לידי עצבות – "יכול לבוא לידי קלות"! ואח"כ באה אריכות שלימה של נ"ג פרקים (ועכ"פ – האריכות עד המקום שמביא את התחלת התירוץ שבדבר, בפרק י"ג וי"ד וכיו"ב), ואח"כ מכריזים "הלואי בינוני"! ואומרים, שזוהי סגולה שלא יפול בעצבות ולא יבוא לידי קלות וכו'.

יא. ויש לומר, שהתירוץ בזה הוא כמ"ש בשיעור רמב"ם היומי – שהבית דין משביע לדעת בית דין,

ועאכו"כ שבנוגע לשבועה הניתנת לכל תינוק קודם שנולד "משביעין אותו" הבית דין שלמעלה, ועד להקב"ה עצמו [אלא שמהלשון "משביעין" לשון רבים מובן שזה קאי על דרגא שלמטה מבחי' "יחיד" ממש], "תהי צדיק ואל תהי רשע".

אבל ביחד עם זה, מתחזקת הקושיא עוד יותר: כיצד אומרים שמבהירים ש"תהי צדיק", ומכיון שלא כל אחד זוכה וכו' לזה, ומבואר⁶² שזהו ע"י "עיבור" או "גלגול" וכיו"ב – עכ"פ "אל תהי רשע", ואח"כ מסבירים את עבודת הבינוני באופן שאח"כ צועקים "הלואי בינוני"?

והתירוץ לזה: זה ש"משביעין אותו" הוא הבית דין [ועאכו"כ הבית דין שלמעלה, דאע"פ שנקרא בשם "בית דין" – הרי זה חסד לגבי בית דין שלמטה, שלכן מועלת שם תשובה, משא"כ בבית דין שלמטה (כידוע תשובת הנודע ביהודה בזה⁶³ וכו')], וכאשר "משביעין אותו" – פוסק הרמב"ם (בלשון צחה⁶⁴ וברורה⁶⁵, ומסביר זאת לא רק לאנשים ונשים אלא גם לטף), שיש לדעת, שהשבועה שקיבל כל אחד מאיתנו ומכם ומהם – באה מהבית דין שלמעלה, והם השביעו על דעתם!

ובודאי שהבית דין שלמעלה יודע את מעמדו ומצבו של כל אחד כאשר עושה מצוה, וגם את מעמדו ומצבו של כל אחד ואחת שנכשל ח"ו בענין של חטא, ועכ"פ של חסרון. אלא שכפי שפוסק הרמב"ם בארוכה בהלכות תשובה⁶⁶ – הענין דזכיות והיפך הזכיות אינו נחשב ע"פ מספר המצוות, אלא לוקחים בחשבון עד כדי כך, שמצוה שלכאורה היא "קלה" פועלת עולם ומלואו, ריבוי גדול, מצד האיכות שלה או מצד האיכות והמעמד ומצב של היהודי – הרבה יותר מענינים הפכיים, וכמה מהם.

(65) רמב"ם בהקדמתו לספר היד.

(66) פ"ג ה"ב.

(62) תניא ספי"ד.

(63) או"ח מהדר"ק סל"ה.

(64) ע"פ ל' הכס"מ בהקדמתו.

ועד"ז גם בנוגע לענינו: מכיון ש"משביעין אותו" בית דין, במילא ישנו הפסק דין של הרמב"ם היומי שהם משביעים על דעתם, ואז אע"פ שיודע ועושה חשבון צדק בנפשו ובא לידי מסקנא ש"הלואי בינוני" – אומרים לו, שביחד עם זה אל יפול לבו בקרבו, ועליו לעבוד את הקב"ה דוקא מתוך שמחה וטוב לבב.

כיצד יכולים להיות שני הענינים יחדיו? – כי כאשר יעבוד בשמחה ובטוב לבב, זה נעשה ענין של תשובה שלימה, ואז זה פועל מיד בבית דין שהשביעו – גם למפרע, כי הם רואים שזה נמשך במעשה, שנעשית תשובה שלימה, עד ש"זדונות נעשו לו" לא רק "כזכות"⁶⁷, אלא "זכות" ממש⁶⁸.

ובמילא מובן שנעשית שמחה וטוב לבב ברוחניות, עד שנעשית שמחה וטוב לבב בגשמיות, וכמוזכר ומבואר ופשוט ע"פ דברים האמורים.

יב. ובמיוחד שהולכים גם לקשר זאת ולסיים, כרגיל בכגון זה, בענין של צדקה, שצדקה קשורה ג"כ עם "פקודי הוי" ישרים משמחי לב", ובצדקה יש סגולה מיוחדת בנוגע לימי תעניות, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן בארוכה באגרת התשובה⁶⁹.

ומזה גם מובן, שאפילו כשנותן צדקה ביום שאינו תענית – יש בזה פעולה ושכר וחיידוש בדוגמת תענית, ועאכו"כ כשנותן זאת בימי בה"ב, כמובן וגם פשוט.

ובכל ענינים אלו נעשה ה"החתי יתן אל לבו"⁷⁰, שנמשך בפועל ובפשטות במעשה בפועל, ודוקא באופן השייך לחודש אייר – שמלכתחילה "לא אשים עליך כי אני הוי" רופאך", בנוגע לענינים הקשורים עם בריאות הגוף, ועד"ז ובמכל שכן וקל וחומר – בענינים הקשורים עם בריאות הנפש.

ובפרט שמוסיפים עוד יותר בלימוד התורה בכלל, ובשבתות – בלימוד התורה בפרקי אבות, כמבואר במפרשים⁷⁰ שזה ממשיך בריאות הגוף ביחד ("משתלשלין") עם הוספה בבריאות הנפש, כמדובר בארוכה.

ובמיוחד, כאמור, שההדגשה כאן היא שממשיכים זאת ממקום ד"מפני שיבה", ואח"כ זה נמשך עד "ביראת מאלקיך", כנגד ספירת המלכות, שממנה נבראו כל העולמות כולם (כמבואר בכמה מקומות⁷¹, וגם פשוט), וכמובא בדרוש האמור בשיר השירים "אל תראוני שאני שחרחרת", שכל אחד בעת עשייתו החשבון צדק, אסור לו ליפול בעצבות ח"ו.

ואדרבה: אע"פ שכשעושה חשבון צדק רואה ענין של "שחרות" וכו', הנה כאשר מתבונן בזה – בא ומוסיף עוד יותר ב"פקודי הוי" ישרים משמחי לב", שזה כולל תורה

70 מדרש שמואל לאבות בהקדמה.
71 המשך תער"ב ח"ג ע' אידי"טו. ובכ"מ.

67 יומא פו, ב. וראה תניא פ"ז (יב, א).
68 לקו"ת שה"ש כג, ד. ובכ"מ.
69 פ"ג.

עבודה וגמילות חסדים, ועאכו"כ עבודת התשובה, כמוזכר לעיל, עד שזה נמשך בשמחה וטוב לבב גם בפשטות.

וזוכים לשנה של שמחה – בשני האופנים, ד"תְּשֻׁמַּח" ו"תְּשֻׁמַּח", ובאופן שמשפיע על כל הסביבה באופן זה, ובכל הענינים האמורים, הן אנשים הן נשים והן טף – מכיון שזוהי שנת "הקהל".

יג. ובפרט שמכיון שזוהו "עת רצון" – מקשר זאת גם עם הוספה יתירה בהחלטתו הגמורה והמוחלטת (ובפרט שבודאי כבר התחיל לפעול בזה גם במעשה בפועל) בנוגע ליום שמחתו של ר' שמעון בן יוחאי⁷².

ובפשטות – בנוגע להכנה, הן דאנשים והן דנשים והן דטף, שבהגיע יום שמחתו של ר' שמעון בן יוחאי – יהי' זה בגלוי "יום שמחתנו", ויום שמחה של אנשים ונשים וטף בכל מקום שהם נמצאים – בחוץ לארץ, ועאכו"כ בארצנו הקדושה.

וכאשר יש בזה מחשבה טובה (ובפרט ביום שהוא יום טוב, כמעלת יום החמישי שבו כתוב "כי טוב", שזוהי מעלתו לגבי יום השני, כמוזכר לעיל) – זה נמשך בפשטות, שהקב"ה מצרף "מחשבה טובה" זו למעשה⁷³, וכמבואר בחסידות⁷⁴ שתוכן "צירוף" זה הוא שהקב"ה מספק לו את כל הענינים, עד שממשיך זאת במעשה כפי שתכנן; ואע"פ שבעת מחשבתו לא הי' שייך שיוכל לבצע זאת במעשה – "הקב"ה מצרפה למעשה", שהקב"ה מספק לו זאת, ובמילא הוא עושה את כל ההכנות עם כל ה"שטורעם", עם הכרזה ביום השבת שלפני זה – בנוגע לתהלוכת ל"ג בעומר וחגיגות ל"ג בעומר, הן דאנשים והן דנשים (בנפרד),

ועאכו"כ בנוגע לטף, כפי שרואים בפשטות שמדורי דורות היתה שמחה מיוחדת ופעולות מיוחדות בקשר לטף, עד כדי כך שהתירו – וזה נעשה "מנהג ישראל תורה היא" – שביום ל"ג בעומר נהגו ללמוד רק חצי יום או שלישי יום, או רוב היום – אבל הורידו שעות (אע"פ שמדובר אודות "אל תגעו במשיחי"⁷⁵, "תינוקות של בית רבן", כמבואר בגמרא בשבת⁷⁶) שבהן הילדים יוכלו להתעסק בענינים כאלו שלכאורה אינם לימוד התורה בפשטות, וזה נעשה "מנהג ישראל תורה היא" אע"פ שלכאורה אלו הם עניני רשות; דמכיון שילדים, ובפרט ילדי ישראל, ובפרט כשמדריכים אותם כדרוש, הולכים עם כל התמימות – זה נעשה אצלם ענין של "מנהג ישראל תורה היא".

ועד שעייז ניתוסף אצלם בתשוקה ללימוד התורה שלאחרי זה, ובידעם עוד לפני זה שהנה באה התהלוכה של ל"ג בעומר, או הפעולות של ל"ג בעומר וכיו"ב – מוסיפים

74) סה"מ תש"ב ע' 87.

75) תהלים קה, טו. דברי הימים א טז, כב.

76) קיט, ב.

72) ראה שער הכוונות ענין ספה"ע דרוש ב. פע"ח שער (כב) ספה"ע פ"ז. משנת חסידים מסכת אייר פ"א מ"ו. ובכ"מ.

73) קידושין מ, א.

כבר לפני זה בלימוד התורה, בידעם שזהו ענינו של ר' שמעון בן יוחאי – "תורתו אומנתו"⁷⁷.

וביחד עם הקושי שלא כל אחד שייך לזה (כפי שנפסק בשולחן ערוך⁷⁸), נאמר שבשעות קבועות ובזמנים קבועים יש ענין זה אצל כל אחד, שלכן מספרים לו אודות הנהגה זו, ובשעה זו או בכמה שעות אלו שמתעסק בלימוד התורה כדבעי – נעשה אז באופן כזה שבשעה היא "תורתו אומנתו".

[וזהו גם התירוץ בפשטות על מה שנאמר⁷⁹ "לא ניתנה התורה אלא לאוכלי המן", שהפירוש בזה הוא שזהו מפני שע"י אכילת המן ובארה של מרים וענני הכבוד – היתה להם מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, והיו יכולים להתמסר לגמרי לתורה, ואעפ"כ הרי יודעים ("ע"פ הסיפור בתורה שבכתב) שבין אוכלי המן היו גם כאלו שאצלם היו זמנים שלא התעסקו לא בלימוד התורה ולא בקיום המצוות, ואדרבה – "וינסו אותי זה עשר פעמים"⁸⁰, וכמדובר כמה פעמים – אעפ"כ הי' להם את המן ביום ההוא, וגם למחרתו וכו' – מכיון ש"לא ידח ממנו נדח"⁸¹.

והביאור בפשטות: דבר ודאי הוא שיעשה תשובה, ותשובה שלימה, ואז יהפך זמנים אלו שהיו באופן דהיפך ה"זכיות", ויתוספו אצלו "זכיות" גם מהזמן שבשעת מעשה היתה הנהגתו הנהגה הפכית].

יד. וזהו ג"כ מה שהענינים המסופרים בתורה הם גם הוראה, ביחד עם נתינת כח, ד"איני מבקש . . אלא לפי כחך"⁸².

וזה שייך גם להאמור לעיל שבית דין משביעין אותו על דעתם, דמכיון שהם יודעים את הכחות שניתנו לאיש פלוני או לאשה פלונית או לקטן פלוני מלמעלה – הרי מובן ש"איני מבקש . . אלא לפי כחך" של האנשים או הנשים או הטף.

וזהו נעשית דעת בית דין, דאפילו כשהוא עצמו אינו יודע שזה הי' מצד נשמתו וכיו"ב, ולקח על עצמו הידור גדול או שלא לפי כחו וכיו"ב – הרי כאמור, או ש"מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה", או שהבית דין יודע ומשביעו לפי דעתם, ואז לכתחילה לא חל הנדר שלקח על עצמו,

דמכיון שכל אחד מישראל רוצה לקיים את מ"ש בשולחן ערוך⁸³, וברמב"ם ובשולחן ערוך כתוב שיהודי עושה את הענינים כפי רצון הבית דין שלמעלה, כמו שכתוב בתורה – הרי זה "על דעת בית דין", וכשנעשה אצלו להיפך, ועושה ענין שלא כרצוני לכאורה,

(81) שמואל-ב יד, יד.

(82) תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג.

(83) ראה רמב"ם הל' גירושין פ"ב ה"כ.

(77) שבת יא, א.

(78) ראה טושו"ע (וראדה"ז) או"ח סק"ו ס"ג (ס"ד).

(79) מכילתא ר"פ בשלח. שם טז, ד. ועוד.

(80) שלח יד, כב.

הנה (נוסף לכך שסוף כל סוף בודאי יהפך זאת וזה נעשה לא רק "זכויות" אלא "זכויות" ממש) – גם בשעת מעשה אין זה ענין נורא ("אֵ גְעוּוֹאֲלִיקְעָר עֵנִין") שלא למעליותא, אלא דנים אותו לפי מעמדו ומצבו (כנ"ל מהרמב"ם),

ועאכו"כ הבית דין שלמעלה, שזהו בית דין של חסד, ובהתאם לחסד שלמעלה, עד לחסדו של הקב"ה, וכמובן וגם פשוט.

טו. כמדובר, לכל לראש יש להזכיר שוב שיוסיפו עוד יותר בהכנות לל"ג בעומר.

ובזה נכלל ג"כ, שכאשר צריכים לפעול על השני שיכין את עצמו לל"ג בעומר בכל האופנים האפשריים – דבר ודאי הוא שצריך להיות "קשוט עצמך" תחילה⁸⁴, שצריך לפעול בעיני ל"ג בעומר בנוגע לעצמו: ללמוד תורה באופן שעכ"פ באותה שעה "תורתו אומנתו", ועד"ז בקיום המצוות (כדאיתא בירושלמי⁸⁵ "וכי) לא מודה ר' שמעון בן יוחאי שמפסיקין לעשות . . . לולב" וכיו"ב), ועאכו"כ בקיום מצות הצדקה.

ובמילא מוסיף בזה עד במעשה בפועל בעצמו, ויתירה מזה – מוסיף ברצונו להכין אנשים נשים וטף לפעולות דל"ג בעומר, כולל תהלוכות.

וזה כולל גם הפירוש (כמודגש בחסידות⁸⁶, ומיוסד על ענין בנגלה) שיהודי נברא כדי שמהמעמד ומצב ד"עומדים"⁸⁷ יהי' מהלך, עי"ז שנוטל חלק ב"תהלוכה", ואינו פורש מן הציבור, אלא הולך עם הציבור, שאז זו נעשית "תהלוכה" – שהולכים כולם ביחד לקיים רצון קונם.

ובפרט שבזמן מן הזמנים, ב"עת רצון", עושים זאת בגלוי לעין כל, ואפילו עמי הארץ רואים זאת – כיצד מהלך מדרגא לדרגא, ועד שמהלך ומשתתף בתהלוכה בפשטות.

ועד שבנוסף על התהלוכה שעושים בפשטות, בודאי יעשו עוד יותר מאשר בשנים שעברו – בשנה זו, שהיא שנת "הקהל" ו"תְּשִׁמַח תְּשִׁמַח", כמוזכר לעיל,

וזה בא אחרי שנת השמיטה, כמו כל שנת "הקהל", ועאכו"כ כזו הקשורה עם "תְּשִׁמַח" ו"תְּשִׁמַח"; וזה גם קשור במיוחד עם שמירת השמיטה – "עושי דברו לשמוע בקול דברו"⁸⁸, כפי שמפרש במדרש⁸⁹, ומובא ומבואר בחסידות בכמה מקומות⁹⁰.

טז. ועוד והוא העיקר, שתיכף ומיד יחליטו להוסיף עוד יותר בהכנות לל"ג בעומר – כל אחד בנוגע לעצמו, "קשוט עצמך" תחילה.

(87) זכרי"ג, ז.

(88) תהלים קג, כ.

(89) נתחומא ויקרא א. ויק"ר פ"א, א.

(90) לקו"ת במדבר יג, ד ואילך. ובכ"מ.

(84) ב"מ קז, סע"ב. ב"ב ס, ב.

(85) ברכות פ"א ה"ב. שבת פ"א ה"ב.

(86) תר"א וישב ל, סע"א ואילך. לקו"ת ר"פ בחוקותי. ובכ"מ. וראה בארוכה ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י במאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תרסו ואילך. וש"נ.

והדיוק בזה, כמדובר לעיל⁹¹ – "קשוט" עד באופן שיש לו לא רק "לחם לאכול ובגד ללבוש"⁹², אלא באופן ד"קישוטים", עד לכל ה"כ"ד קישוטי כלה"⁹³.

ושזה יזרז עוד יותר שיהיו הכלה והחתן⁹⁴ בגאולה העתידה והקרובה לבוא בפועל ממש, שאז יהיו "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו"⁹⁵, "קהל גדול ישובו הנה"⁹⁶, בארץ ישראל, באופן ד"ירחיב הוי". . . את גבולך"⁹⁷ – ארץ עשר אומות⁹⁸, ושם גופא – בירושלים עיר הקודש, ובבית המקדש, ובקודש הקדשים, ותיכף ומיד ממש, ו"לא עיכבן אפילו כהרף עין"⁹⁹.

יז. ובמיוחד שמוסיפים עוד יותר בהידור בלימוד התורה וקיום המצוות.

ובפרט שנמצאים במעמד מצב במדינה זו וכיו"ב, שאין בזה הגבלות מהממשלה, ואדרבה – הם עוד מסייעים.

ובזה רואים, "מראה באצבעו ואומר זה"¹⁰⁰: הנה אתה רואה יהודי ואשתו שבמשך יובל שנים היו במעמד ומצב כזה שלא הורשו להם עניני יהדות, לימוד התורה וקיום מצוותי, עם הפחדות ורדיפות וכו' וכו'; וזכה לראותו בד' אמותיו, ובבית הכנסת ובית המדרש, ו"מראה באצבעו ואומר זה" – דבר ודאי הוא ש"והחי יתן אל לבו", ולומד מהם דוגמא חי, ובמכל שכן וקל וחומר:

הנה הינך רואה איש ואשה שהיו במשך יובל שנים במעמד ומצב הנ"ל, ושום דבר לא עצר אותם והם הלכו "מחיל אל חיל"¹⁰¹; וכאשר אנשים ונשים וטף אלו שהקב"ה שחררם מעבודה זו ומתוך מעמד ומצב וממשלה הרודפתם, ואדרבה – הביאם למעמד ומצב שאף מסייעים להם, הנה דבר ודאי הוא שדוגמא חי' זו מוסיפה עוד יותר בכל הנעשה עד עתה, כי "והחי יתן אל לבו" בנוגע לאופן שבו צריכה להיות הנהגתם.

ומיד עושים החלטה טובה ומחשבה טובה, ומיד – ו"לא עיכבן אפילו כהרף עין" – הקב"ה מצרף זאת למעשה, ומספק מיד את הכלים והאמצעים שיוכלו לקיים את כל ההחלטות בנוגע ל"ג בעומר, בשבת שלפני זה, ובימים שלפני זה, כולל גם כל הענינים הקשורים עם בה"ב.

ובפרט – ביום השני משלושת ימי בה"ב, שיש בו גם המעלה ד"כי טוב" (כנ"ל), וזוהי שנה ד'תשמ"ח ו"תשמ"ח ו"הקהל".

97) פ' ראה יב, כ. פ' שופטים יט, ח.

98) ספרי ראה שם. פרש"י שופטים שם. ועוד.

99) ראה מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

100) ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.

101) ל' הכתוב – תהלים פד, ח.

91) דברי משיח – שיחת ש"פ שמיני שנה זו ס"א.

92) ל' הכתוב – ויצא כח, כ.

93) ראה בחיי תשא לא, יח. מג"ע אופן רח. ובכ"מ.

94) ראה שמו"ר פט"ו, לא.

95) בא י, ט.

96) ירמ"י לא, ז.

וזה נעשה מיד, כאמור "לא עיכבן אפילו כהרף עיין", ומיד נעשים "מהלכים"⁸⁷, והולכים "עם ענני שמיא"¹⁰² מיד לארצנו הקדושה, ושם גופא – לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש, ולקודש הקדשים.

ומתוך שמחה וטוב לבב, חוגגים ("פראווען מען") בדרך ממילא את השבת שלאחרי זה, ואת יום השני שלאחרי זה, ועאכו"כ את ל"ג בעומר – ביחד עם ר' שמעון בן יוחאי, "הקיצו ורננו שוכני עפר"¹⁰³.

ונעשית אז שמחה גלוי, עד לשמחה שמברכים עלי' "שהחיינו", וכמדובר כמה פעמים¹⁰⁴ שזה קשור דוקא עם דבר שבגלוי – גאולה בגלוי, ולא שיוצא י"ח בזה שהיתה לו את הגאולה בעת עבודת התפילה, או בהחלטות טובות וכיו"ב, אלא זו נעשית גאולה כפשוטה, למטה מעשרה טפחים, ותיכף ומיד ממש – שמתוך שמחה וטוב לבב בא מיד משיח צדקנו, וביחד עמו חוגגים את ערב שבת, ואח"כ שבת קודש, ואח"כ הימים שלאחרי זה.

ורוקדים כולם יחדיו ביום שמחתו של ר' שמעון בן יוחאי – ביחד עם ר' שמעון בן יוחאי, על הציון שלו, או אח"כ חוזרים לירושלים עיר הקודש, כמוזכר לעיל, שהרי ר' שמעון בן יוחאי אמר "אנא סימנא בעלמא"¹⁰⁵ – שהוא ה"ציון" האמיתי, ו"מאן פני האדון הוי' דא ר' שמעון בן יוחאי"¹⁰⁶.

ועוד והוא העיקר – "לא עיכבן אפילו כהרף עיין", וזה בא מיד, תיכף ומיד ממש.

ובפרט ע"י השליחות לנתינת הצדקה, ה"מקרבת את הגאולה"¹⁰⁷, ויתירה מזה – מזרזת את הגאולה; ומקשרים את הצדקה עם ענין שלמטה מעשרה טפחים, "מראה באצבעו ואומר זה": הנה ענין זה מחליט לתת לצדקה, ואח"כ מקיים זאת בפועל בזמן המתאים.

ומתוך שמחה וטוב לבב, בני חיי ומזוני רויחי, ובכולם רויחי, ותיכף ומיד ממש, והוא העיקר.

[אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהנוכחים שיחיו שטר של דולר, לתת אותו (או חילופו) לצדקה, ובהוספה מדילי].

(105) זח"א רכה, א.

(106) זח"ב לח, א.

(107) ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב ואל"ך).

(102) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

(103) ישע"י כו, יט.

(104) ראה לקו"ש (חל"ז) ימים אחרונים של פסח

תנש"א.

בס"ד. ר"ד משיחת יום ב' ט"ו אייר – תענית בה"ב – לאחר תפלת
מנחה שנת תשמח שנת הקהל.

הוראה לפועל לל"ג בעומר – לפרסם בכל מקום

בקשה נפשית להגביר את ההכנות לתהלוכות ל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י,
ומתוך שמחה, "יום שמחתו של רשב"י" כרצונו של בעל ההילולא.

ולסדר תהלוכות בכל מקום, ובהשתתפות אנשים נשים וטף, כפשוט בצניעות
המתאימה. ובפרט שהשנה היא "שנת הקהל". וכ"ז מתוך שטורעם "רעש דקדושה".
ובוודאי יצליחו בזה, כי יש לזה עזר ונתינת כח מלמעלה.

ובפרט אלו שעסקו בזה כבר בשנים שעברו, שיש לזה גדר של הנהגה טובה שנהגתי
ג' פעמים, ובוודאי שעליהם להמשיך בזה גם השנה, וביתר שאת וביתר עוז.

ובתהלוכות עצמם – צריך לדבר אודות ענינים הקשורים עם רשב"י, ומהם:

(א) להתנהג כמו רשב"י שקיים תומ"צ לא רק באופן המוכרח, אלא גם באופן של
"לפנים משורת הדין", מדת חסידות. כפשוט כל חד לפום שעורא דילי'.

(ב) כפי שרשב"י אמר: "בחד קטירא אתקטרנא, בי' אחידא, בי' להיטא כו"ו והיינו
שהוא הי' מאוחד וחדור "אחידנא" עם אלקות בתכלית – וכך כאו"א צריך להיות חדור
בהרגשת אלקות בתכלית. כפשוט כל חד לפום שעורא דילי'.

ובנוגע לפועל: שבהנהגותיו ופעולותיו של כאו"א במשך כל היום צריך להיות נרגש
לא רק ש"כל מעשיך לשם שמים", והיינו, שבמעשיו עצמם לא נרגש אלוקות. אלא הם
רק עבור ו"לשם" קדושה ואלקות, אלא יתירה מזו: בפעולותיו ועשיותיו עצמם צ"ל נרגש
שהם חדורים בקדושה – אלקות.

וענין זה אפשר להסביר לכל אחד ואחת ואפי' לקטני קטנים:

דמכיון שכ"א מאמין שהוא וכל העולם כולו נבראים ומתהווים בכל רגע ורגע
מהקב"ה, הרי מובן שכל דבר מציאותו חדורה באלקות.

ומכאן באים להוסיף גם בקשר להשטורעם שמדובר לאחרונה שצריך לעשות ביום
ההולדת – שגם בענין זה מודגש הענין שצריך להיות חדור כל כולו באלקות, "בכל
דרכיך דעהו", כפשוט כל חד לפום שעורא דילי'.

דמכיון שיום ההולדת הוא יום שבו נתן לו הקב"ה נשמה, "נשמה שנתת בי", לכן
מרגיש הוא ביום זה שכל מציאותו היא חדורה באלקות.

נמצאים אנו ביום שני תנינא דצום ב' אופני הנהגה: א) אלו הנוהגים לצום,
בה"ב, וכמדובר לעיל (יום חמישי ושני כבודרות הקודמים. ב) אלו שאינם צמים,
הקודמים) בצומות בה"ב בזמן הזה ישנם שזה ההנהגה דרוב ישראל.

הקב"ה, והיינו שבשבועה מקבל הוא נתינת כח מלמעלה [וכפי שמצינו שמשביעין אותו מיד שנולד "תהי צדיק ואל תהי רשע" – שמשביעין פירש הצ"צ שהוא גם מלשון "שובע" שמשביעים אותו ונותנים לו כוחות מלמעלה]. נדר – פועל ומשנה גם את החפצא שבעולם, ולכן נדר חל גם על חפץ שיש עליו נדר.

* * *

נמצאים אנו בימים הקשורים לל"ג בעומר: (א) לאחר השבת ש"מיני מתברכין כולהו יומין", כולל ל"ג בעומר. (ב) בט"ו בחודש קיימא סיהרא באשלמותא, כנ"ל שלימות דכל עניני החודש כולל ל"ג בעומר.

ולכן כאן המקום והזמן לעורר אודות הפעולות הקשורות לל"ג בעומר. ראה לעיל.

רשימה פרטית

אלא, שבוודאי שכולם מוסיפים ביום זה בג' הקווים: תורה, עבודה וגמ"ח.

* * *

ענינים המיוחדים ביום זה:

חודש אייר: (א) חודש מיוחד אשר בכל יום ויום יש בו מצוה מיוחדת – ספירת העומר (דבר שלא מצינו דוגמתו בשום חודש). (ב) אייר ר"ת "אני הוי' רופאך", רפואה באופן של "מלכתחילה לא אשים עליך" שום פגע ומחלה כו'.

ט"ו בחודש אייר – קיימא סיהרא באשלמותא, שלימות דכל עניני החודש האמורים.

* * *

שיעור היומי ברמב"ם, הלכות נדרים: יש לבאר את המעלה שבנדר ע"ג שבועה, ובשבועה ע"ג נדר, ובקשר ובשייכות לעבודת האדם:

שבועה – צריך להישבע בשמו של

מכתב א' התמימים תשמ"ח – פרסום ראשון

הוא ששת הימים ושבת כרגע אני לא יודע את הצורה המדויקת בה יבואו הדברים לידי פועל אבל כמובן לאחר התהלכה אכתוב בל"ג בפרוטרוט על הכל.

ב-770 אין הרבה חדש. ביום שני האחרון היתה הפתעה כאשר לאחר תפילת מנחה אמר כ"ק אד"ש שיחה וזאת בגלל תענית בה"ב שהחלה ביום שני האחרון ועפ"ז יתכן וגם מחר וביום שני הבא תהיה שיחה. כאן אי אפשר לתכנן שום דבר, לאחר התפילה ביום

ב"ה יום ד' י' אייר ה'תשמ"ח

לכבוד

אבא ואמא וכו'

שלום וברכה

תתפלאו לשמוע שעד היום עוד לא התחלנו בהכנות לתהלכה מפני שבתחילה ההנהלה לא נתנה רשות לכך כי שנה שעברה לכלכו וכו' אבל לאחר מסע שכנועים קיבלנו את הרשות וכנראה שעוד היום נתחיל בעבודה. הרעיון שאנחנו קיבלנו מהוועד המארגן

התבטלו והיות והשלב השני שיהיה
בביאת משיח צדקנו קרוב מאד לכן יש
לנצל יום זה ליתר לימוד וכו'.

לאחר השיחה חילק כ"ק אד"ש
דולרים.

בינתיים להתראות

מצו"ב המודעה על התהלוכה.
המודעה יצאה גם בעברית וברוסית.

כמו"כ מצו"ב שני ליקוטים של פ'
תזריע מצורע שכאן זו היתה הקריאה
בשבת האחרונה. כי אנחנו מפגרים
אחריכם בפ' אחת בגלל שכאן היה אחרון
של פסח בשבת.

ב' כולם החלו להתפזר כי מי ציפה
לשיחה ואני הספקתי להגיע עד לחדרי
כשלפתע נשמעו שתי צפירות בקראון
הייטס שזה כידוע סימן למשהו עכשווי
ובזמן האחרון סימן לשיחה.

השיחה ארכה כ-25-20 דקות ובה
האריך כ"ק אד"ש הסיבה שהיום בכלל
לא רואים שמתענים בצומות אלו וגם
פעם הרי מי שהיה שייך לחסידות היה
אצלו פחות ענין התעניות וכו' וכ"ק
אד"ש הביא את דברי הרמב"ם שכל
הצומות עתידים ליבטל (ולא רק זה
אלא) ולהפוך לימים טובים וכו' הרי
שבנוגע לצומות אלו (תענית בה"ב) את
השלב הראשון כבר עברנו היינו שהם

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכרון

הווי"ח אי"א נו"מ ובעל מדות ישראל ארי' ליב

אחיו של הווי"ח אי"א נו"מ ובעל מדות **דובער הי"ד**

בניו של כ"ק הרה"ג והרה"ח ומקובל רב פעלים לתורה ולמצות

ורבים השיב מעון לוי יצחק

דור רביעי לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק

נפטר י"ג אייר ה'תשי"ב

ת' נ' צ' ב' ה'

אחיו של – יבלח"ט – כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

הרה"ח רז בן שרה

רעייתו מרת שירן בת עדיי רחל

וילדיהם החיילים בצבאות ה'

מנחם מענדל בן שירן

ותניא מינה בת שירן

שיחיו

חן

שיזכו להפיץ את בשורת הגאולה והגואל

מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א

בכל מושבותיהם

ותיכף ומי"ד ממ"ש, נא!